

Т. М. Ямненко,
доктор юридичних наук

І. Ф. Літвінова,
кандидат юридичних наук, доцент

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ)

Національний авіаційний університет
проспект Космонавта Комарова, 1, 03680, Київ, Україна
E-mails: t.yamnenko@gmail.com, irina_litvinova@ukr.net

Мета: у статті розкривається питання захисту персональних даних у сфері охорони здоров'я, законодавче закріплення такого захисту та відповідальності у разі порушення норм законодавства.

Методи дослідження: аналізу, синтезу, узагальнення, дедуктивний метод, ототожнення, логічний підхід, визначення, опис. **Результати:** визначаються положення чинного законодавства щодо захисту персональних даних у сфері охорони здоров'я та робиться висновок про необхідність доопрацювання деяких з них. Узагальнені норми законів, відповідно до яких встановлена адміністративна, кримінальна та цивільно-правова відповідальність за порушення законодавства щодо обробки персональних даних у сфері охорони здоров'я. **Обговорення:** існуючий механізм захисту персональних даних у сфері охорони здоров'я та новели законодавства у зв'язку з впровадженням електронної системи охорони здоров'я.

Ключові слова: персональні дані, захист, охорона здоров'я, електронна система, згода, інформація, відомості.

Постановка проблеми та її актуальність. Численні реформи в сфері охорони здоров'я викликають велику кількість запитань у науковців та практиків щодо окремих аспектів її функціонування. Зміни в законодавстві та впровадження електронної системи охорони здоров'я з численним реєстрами породжують велику площину для наукових досліджень в сфері захисту персональних даних в сфері охорони здоров'я.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженню захисту персональних даних, порядку обробки персональних даних у сфері охорони здоров'я, відповідальності за порушення законодавства у вказаній сфері присвячені наукові праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, зокрема: З. С. Гладуна, М. Г. Гончарова, О. С. Каретник, Н. В. Коробцової, Д. В. Ланде, Р. А. Майданика, І. Я. Сенюти, О. Д. Сидельникова, Р. О. Стефанчука, С. Г. Стеценка та інших.

Мета наукової статті полягає у з'ясуванні порядку захисту персональних даних у сфері охорони здоров'я на підставі вивчення чинних нормативно-правових актів.

Виклад основного матеріалу. Стаття 32 Конституції України встановлює: «Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини» [1]. Зрозуміло, що кожна особа прагне належної реалізації усіх прав, які надані їй законом. Особливої уваги заслуговує сфера охорони здоров'я, куди звернувшись за медичною допомогою чи консультацією, людина переслідує мету не тільки отримання кваліфікованих послуг, а й захисту відповідної інформації про неї.

Так, ст. 39-1 Основ законодавства України про охорону здоров'я закріплює право пацієнта

«на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при його медичному обстеженні» [2]. Таке положення є важливим для забезпечення особі її природного невід'ємного права та повинно належним чином втілюватись працівниками медичних установ.

У Рішенні ЄСПЛ у справі «М.С. проти Швеції» (1997) визначено, що захист особистих даних, зокрема медичних, є фундаментальним принципом у реалізації права на повагу до особистого (приватного і сімейного) життя. Захист даних у сфері охорони здоров'я покладений як для охорони особистого життя хворих, так і для забезпечення їхньої довіри до медперсоналу та закладів охорони здоров'я в цілому. Законодавство кожної країни повинно сформулювати такі умови, за яких було б неможливим розголошення персональних даних в сфері охорони здоров'я [3, с. 15]. Таким чином, обґрунтовано необхідність існування гарантій захисту персональних даних в сфері охорони здоров'я, закріплення яких в національному законодавстві є першочерговим для реалізації права людини на недоторканність приватного життя.

Згідно до Закону України «Про захист персональних даних», «персональні дані – це відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована» [4]. В свою чергу, ст. 2 Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28.01.1981 р. (ратифікована 06.07.2010 р.), термін «персональні дані» визначає як «будь-яку інформацію, яка стосується конкретно визначеної особи або особи, що може бути конкретно визначеною» [5].

На підставі цих положень слід з'ясувати, що собою являють персональні дані у сфері охорони здоров'я. Зрозуміло, що ними є медичні дані про особу.

Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи R (97)5 щодо захисту медичних даних від 13.02.1997 визначає медичними даними – «усі особисті дані про стан здоров'я фізичної особи, а також дані, які чітко та тісно пов'язані з даними про стан здоров'я і генетичними даними». В свою чергу, генетичні дані трактуються як всі

дані, незалежно від типу, стосовно спадкових властивостей особи або способу успадкування таких характеристик в межах відповідної групи людей [6]. Тобто при оперуванні поняттям «персональні дані у сфері охорони здоров'я» потрібно враховувати у його змісті і генетичні дані про особу.

Важливо, що Уповноважений Верховної Ради України з прав людини відомості про стан здоров'я відносить до «персональних даних, обробка яких становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних». А стан здоров'я особи визначає як «медичну інформацію про особу, що містить не лише свідчення про стан здоров'я, а й про історію її хвороби, про запропоновані дослідження і лікувальні заходи, прогноз можливого розвитку захворювання, в тому числі і про наявність ризику для життя і здоров'я (виняток становлять медичні довідки, листи працездатності і т. д., які обробляються володільцем при реалізації трудових відносин)» [7]. Такі формулювання слід врахувати при визначенні змісту поняття «персональні дані у сфері охорони здоров'я».

У Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я трактування медичної інформації наступне – це «інформація про стан здоров'я пацієнта, його діагноз, відомості, одержані під час медичного обстеження, у тому числі відповідні медичні документи, що стосуються здоров'я пацієнта» [8].

Таким чином, персональними даними у сфері охорони здоров'я слід вважати сукупність відомостей про особу (пацієнта), які дозволяють її ідентифікувати та інформацію про її стан здоров'я, медичні обстеження, лікувальні заходи, прогноз розвитку захворювання, а також відомості, які пов'язані з генетичними даними.

Як відомо, законодавство щодо захисту персональних даних може бути порушене в процесі обробки таких даних. З метою розуміння змісту такого поняття доцільно навести його визначення у законі: «Обробка персональних даних – будь-яка дія або сукупність дій, здійснених повністю або частково в інформаційній (автоматизованій) системі та/або в картотеках персональних даних, які пов'язані зі збиранням, реєстрацією, накопиченням, зберіганням, адаптуван-

ням, зміною, поновленням, використанням і поширенням (розповсюдженням, реалізацією, передачею), знеособленням, знищенням відомостей про фізичну особу» [4]. У цьому визначенні наведені усі можливі дії, які можуть здійснювати передбачені певним нормативно-правовим актом особи залежно від сфери діяльності. Такі дії повинні вчинятись відповідно до вимог чинного законодавства та сприяти реалізації особою конституційного права на особисте життя.

Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних», Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я», наказу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 1/02-14 від 08.01.2014 р. «Про затвердження документів у сфері захисту персональних даних» та інших нормативно-правових актів, важливими є наступні положення щодо захисту персональних даних у сфері охорони здоров'я.

Обробка персональних даних володільцем персональних даних неможлива без згоди суб'єкта персональних даних, за виключенням якщо така згода не є потрібною відповідно до Закону (п. 2.7 Типового порядку обробки персональних даних, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 1/02-14 від 08.01.2014 р.) [7].

Значимо, що І. Я. Сенюта взявши до уваги положення законодавства справедливо трактує володільця персональних даних у сфері охорони здоров'я як «заклад охорони здоров'я, фізичну особу-підприємця (ФОП), яка (який) здійснює господарську діяльність із медичної практики» [9], тобто таким володільцем може бути як державний медичний заклад, так і приватний, зареєстрований відповідно до чинних нормативно-правових актів та одержав ліцензію на право провадження діяльності в сфері охорони здоров'я.

Як зазначалося вище, відомості про стан здоров'я є такими, що становлять особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних. У зв'язку з цим відповідно до чинного законо-

давства володільцям персональних даних потрібно повідомляти Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про обробку таких даних.

Важливим кроком у розвитку сфери охорони здоров'я в цілому є створення електронної системи охорони здоров'я, збір та обробка персональних даних суб'єкта даних у якій відбувається з додержанням положень Закону України «Про захист персональних даних», Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я».

Задекларовано, що на електронну систему охорони здоров'я покладений обов'язок щодо забезпечення: «можливість надання пацієнтами (їх законними представниками) згоди у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди, на доступ до даних про себе (про пацієнта для законних представників), що міститься в електронній системі охорони здоров'я, лікарям, третім особам; отримання пацієнтами відомостей про осіб, які подавали запити щодо надання інформації, що міститься в електронній системі охорони здоров'я, про таких пацієнтів; здійснення пошуку та перегляду відомостей у центральній базі даних відповідно до прав доступу користувача з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних» [8]. Таке положення щодо функціонування електронної системи охорони здоров'я є необхідним та спрямовано забезпечити реалізацію особистих прав особи при зверненні до медичної установи будь-якої форми власності.

Однією з реформ у системі охорони здоров'я є введення декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу (затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України 19.03.2018 № 503) [10]. Заповнюючи її пацієнт (його законний представник) надає необхідні персональні дані про себе, а підписуючи її підтверджує, що йому роз'яснено положення Закону України «Про захист персональних даних» і він розуміє мету збирання та обробки його персональних даних. Таким чином особа погоджується, щоб її персональні дані перебували

в електронній системі охорони здоров'я та перебували у доступі для обробки обраним декларацією лікарем та іншими лікарями, за медичною допомогою до яких вона буде звертатись в подальшому по направленню.

Декларація може заповнюватись пацієнтом (його законним представником) як в письмовому, так і в електронному вигляді. Заповнення в письмовому вигляді відбувається на бланку і у разі його зіпсування бланк підлягає знищенню будь-яким способом, що не дозволить прочитати документ або його відновити згідно з наказом Міністерства Юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5 «Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях». Це гарантує пацієнту відсутність можливості у сторонніх осіб ознайомитись з його персональними даними у разі зіпсування бланку декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу.

Законодавчо закріплено, що «доступ до даних про пацієнта, що містяться в електронній системі охорони здоров'я, можливий лише у разі отримання згоди такого пацієнта (його законного представника) у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди». Однак у трьох випадках можливо отримати доступ до такої інформації без надання згоди пацієнтом: коли є ознаки безпосередньої загрози життю пацієнта; якщо неможливо отримати згоду пацієнта чи його законних представників (до моменту можливості отримати згоду); за рішенням суду (ч. 2 ст. 11 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення») [11].

Як бачимо, формулювання «форма, що дає змогу зробити висновок про надання згоди» наявне як у Законі України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», так і в постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я». Однак така конструкція породжує питання – що можна вважати формою, яка дає змогу зробити висновок про надання згоди пацієнтом на доступ до даних про нього? Чи можна віднести до неї усне погодження, же-

сти, міміку? Вважаємо за необхідне в подальшому на законодавчому рівні розтлумачити це поняття з метою усунення багатозначності в його трактуванні.

Без згоди суб'єкта персональних даних обробка персональних даних можлива якщо «необхідна в цілях охорони здоров'я, встановлення медичного діагнозу, для забезпечення піклування чи лікування або надання медичних послуг, функціонування електронної системи охорони здоров'я» (п. 6 ч. 2 ст. 7 Закону України «Про захист персональних даних») [4].

Однак в чинному законодавстві прямо не передбачено, що ж слід вважати цілями охорони здоров'я, лише звернувшись до трактування поняття «охорона здоров'я», зазначене в Основах законодавства України про охорону здоров'я, можемо визначити такими «збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості її життя» [2]. Це дозволяє зробити висновок, що «встановлення медичного діагнозу, для забезпечення піклування чи лікування або надання медичних послуг, функціонування електронної системи охорони здоров'я» [4] покликані сприяти визначеним цілям охорони здоров'я, тому необхідність вказівки на такі дії у п. 6 ч. 2 ст. 7 Закону України «Про захист персональних даних» позбавлена доцільності і, на нашу думку, з метою забезпечення логічності змісту цього Закону потребує вилучення.

Обробка персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних можлива виключно у випадках, коли її здійснює визначене коло осіб, чітко передбачене законом: «медичний працівник або інша особа закладу охорони здоров'я чи фізична особа-підприємець, яка одержала ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та її працівники, на яких покладено обов'язки щодо забезпечення захисту персональних даних та на яких поширюється дія законодавства про лікарську таємницю, працівники центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення, на яких покладено обов'язки щодо забезпечення захисту пер-

сональних даних» (п. 6 ч. 2 ст. 7 Закону України «Про захист персональних даних»).

Із запровадженням функціонування електронної системи охорони здоров'я в її центральній базі даних ведеться ряд реєстрів, ведення яких передбачає обробку персональних даних. Таку обробку можуть здійснювати крім вищеперелічених категорій осіб, визначених Законом України «Про захист персональних даних», також працівники Національної служби здоров'я України, на яких покладено обов'язки щодо забезпечення захисту персональних даних (п. 23 Порядку функціонування електронної системи охорони здоров'я від 25 квітня 2018 р.) [8].

Тобто обробка персональних даних у сфері охорони здоров'я без згоди суб'єкта даних буде визнаватись законною лише якщо проводиться в цілях охорони здоров'я встановленим колом осіб.

Обов'язком таких осіб є недопущення розголосу персональних даних, які стали їм відомі у зв'язку з професійною чи службовою діяльністю, за виключення випадків, які передбачені законодавством. Про нерозголошення зазначених даних відповідні працівники дають письмове зобов'язання (п. 3.7 Типового порядку обробки персональних даних, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини № 1/02-14 від 08.01.2014 р.).

Контроль за дотриманням нормативно-правових актів про захист персональних даних у межах повноважень, визначених законодавством, здійснюють: а) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; б) суди (ст. 22 Закону України «Про захист персональних даних»).

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та/або уповноваженими ним посадові особи здійснюють зазначений контроль в тому числі і шляхом проведення перевірок: планових, позапланових, виїзних та безвиїзних [12].

За порушення законодавства щодо обробки персональних даних встановлена адміністративна відповідальність, передбачена ст. 188-39 «Порушення законодавства у сфері захисту персональних даних» КУпАП.

За незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної

інформації про особу або незаконна зміна такої інформації передбачена кримінальна відповідальність у ст. 182 «Порушення недоторканості приватного життя» КК України;

Медичну установу можуть притягнути до цивільно-правової відповідальності за заподіяння суб'єкту даних моральної шкоди внаслідок порушення правил обробки персональних даних. Так, ст. 286 Цивільного кодексу України [13] закріплює право на таємницю про стан здоров'я, а ч. 3 цієї статті передбачає, що фізична особа, якій стала відома інформація про стан здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при медичному обстеженні іншої особи у зв'язку з виконанням службових обов'язків або з інших джерел, зобов'язана утримуватися від її поширення.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє констатувати, що персональними даними у сфері охорони здоров'я слід вважати сукупність відомостей про особу (пацієнта), які дозволяють її ідентифікувати та інформацію про її стан здоров'я, медичні обстеження, лікувальні заходи, прогноз розвитку захворювання, а також відомості, які пов'язані з генетичними даними. На даний час механізм захисту персональних даних регулюється численним нормативно-правовими актами, однак є положення, які потребують доопрацювання та уточнення. Реформи в системі охорони здоров'я щодо функціонування електронної системи породжують необхідність у додаткових заходах щодо захисту персональних даних, які вносяться до неї. За порушення законодавства щодо обробки персональних даних у сфері охорони здоров'я встановлена адміністративна, кримінальна та цивільно-правова відповідальності.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр.
2. Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ «Основи законодавства про охорону здоров'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
3. Сенюта І. Я. Хрестоматія Рішень Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я (окремі аспекти) / І. Я. Сенюта,

Н. С. Скрипець // Юридична газета. – № 21 (311). – 2012. – С. 15–16.

4. Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI «Про захист персональних даних» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

5. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28.01.1981 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326.

6. Рекомендація R11(97)5 щодо захисту медичних даних від 13.02.1997 р. та Пояснювальний Меморандум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.umj.com.ua/article/37381/rekomendacii-radi-yevropi-shhodo-zaxistu-medichnix-danix>.

7. Роз'яснення основних положень Порядку повідомлення Уповноваженого щодо визначення обробки персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних від 08.01.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2015/48.pdf.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF>.

9. Сенюта І. Я. Обробка персональних даних у закладах охорони здоров'я: практичні аспекти [Електронний ресурс] / Сенюта І. Я. // Український медичний часопис. – Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/82983/obrobka-personalnix-danix-u-zakladaх-oxoroni-zdorov-ya-praktichni-aspekti>.

10. Декларація про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України 19.03.2018 р. № 503 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 29 травня 2018 року № 1023) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0347-18#n92>.

11. Закон України від 19.10.2017 р. № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>.

12. Порядок здійснення Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини контролю за додержанням законодавства про захист персональних даних, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини 08.01.2014 р. № 1/02-14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1_02715-14.

13. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

References

1. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-vr.

2. Zakon Ukrainy vid 19.11.1992 r. № 2801-XII «Osnovy zakonodavstva pro okhoronu zdorovia» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.

3. Seniuta I. Ya. Khrestomatiia Rishen Yevropeiskoho sudu z prav liudyny u sferi okhorony zdorovia (okremi aspekty) / I. Ya. Seniuta, N. S. Skrypets // Yurydychna hazeta. – № 21 (311). – 2012. – S. 15–16.

4. Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 r. № 2297-VI «Pro zakhyst personalnykh danykh» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

5. Konventsii pro zakhyst osib u zviyazku z avtomatyzovanoi obrobkoiu personalnykh danykh vid 28.01.1981 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326.

6. Rekomendatsiia R11(97)5 shhodo zakhystu medychnykh danykh vid 13.02.1997 ta Poiasnyvalnyi Memorandum [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.umj.com.ua/article/37381/rekomendacii-radi-yevropi-shhodo-zaxistu-medichnix-danix>.

7. Roziasnennia osnovnykh polozhen Poriadku povidomlennia Upovnovazhenoho shhodo vyznachennia obrobky personalnykh danykh, yaka stanovyt osoblyvyi ryzyk dlia prav i svobod subiektiv personalnykh danykh vid 08.01.2014 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.pap.in.ua/1_2015/48.pdf.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 411 «Деякі питання елек-

тронної системи охорони здоров'я» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF>.

9. Seniuta I. Ya. Obrobka personalnykh danykh u zakladakh okhorony zdorovia: praktychni aspekty [Elektronnyi resurs] / Seniuta I. Ya. // Ukrainskyi medychnyi chasopys. – Rezhym dostupu: <https://www.umj.com.ua/article/82983/obrobka-personalnix-danix-u-zakladax-okoroni-zdorov-ya-praktichni-aspekti>.

10. Deklaratsiia pro vybir likaria, yakyi nadaie pervynnu medychnu dopomohu, zatverdzhena nakazom Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy 19.03.2018 r. № 503 (u redaktsii nakazu Ministerstva okhorony zdorovia Ukrainy vid 29 travnia 2018 roku № 1023) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0347-18#n92>.

11. Zakon Ukrainy vid 19.10.2017 r. № 2168-VIII «Pro derzhavni finansovi harantii medychnoho obsluhovuvannia naselennia» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>.

12. Poriadok zdiisnennia Upovnovazhenym Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny kontroliu za doderzhanniam zakonodavstva pro zakhyst personalnykh danykh, zatverdzhenyi nakazom Upovnovazhenoho Verkhovnoi Rady Ukrainy z prav liudyny 08.01.2014 № 1/02-14 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1_02715-14.

13. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 № 435-IV [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

T. Yamnenko, I. Litvinova

PERSONAL DATA PROTECTION IN THE FIELD OF HEALTHCARE (CRIMINAL-LEGAL ASPECTS)

National Aviation University
Kosmonavta Komarova Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: t.yamnenko@gmail.com, irina_litvinova@ukr.net

Objective: the research paper discloses the issue of personal data protection in the field of healthcare, legislative consolidation of such protection and liability in case of violation of the legislation. **Research methodology:** analysis, synthesis, generalization, deductive method, identification, logical approach, definition, description. **Findings:** the provisions of the current legislation on the personal data protection in the field of healthcare are determined and it is concluded that some of them need to be improved. The rules of the laws are generalized, according to which administrative, criminal and civil liability for violation of the legislation on personal data processing in the field of healthcare are established. **Discussion:** the existing mechanism for personal data protection in the field of healthcare and legislative novelties in connection with the implementation of the electronic healthcare system.

The conducted research allows to state that personal data in the field of health care should be considered as a collection of information about the person (patient) that allows her to identify and information about her state of health, medical examinations, therapeutic measures, prognosis of the disease, as well as information, which are related to genetic data. Currently, the mechanism for protecting personal data is regulated by numerous legal acts, but there are provisions that need to be finalized and clarified. Reforms in the health system regarding the functioning of the electronic system generate the need for additional measures to protect the personal data that are being added to it. Administrative, criminal and civil liability has been established for violation of the legislation on the processing of personal data in the field of health care.

Keywords: personal data, protection, healthcare, electronic system, consent, information, data.